Ч. 151 (10.828). Львів, неділя 11. липня 1926 Росхtowa оріаtа zарlасоnо гуоzаłtем. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щади. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15) лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наради над проектами зміни конституції.

Варшава, 9. липня 1926.

На вчорашньому засіданні соймової конституційної комісії відбулася генеральна дискусія над проектами зміни конституції.

Перший промовляв пос. Дембський (Пяст), який заявив, що його клюб є за уділенням президентові права декретувати закони, але тільки в часі поміж розвязанням нового сойму, і то за виключенням цілої низки справ, як зміна конституції, устійнення контингенту рекрута, позбування державного майна, накладання нових податків і зміни монетарної системи. Щодо виборчої реформи, то бесідник є за підвищенням цензу віку до 30 літ і за уділенням військовим права голосування або пересунення границі віку до часу сповнення обовязку військової служби.

По промові пос. Врони (Строн. Хл.), що заявився за трилітньою соймовою каденцією і за знесенням сенату, забрав слово пос. Хруцький. Бесідник заявив іменем Українського Клюбу, що ревізія конституції повинна бути переведена слідуючим соймом, а вибори слід перевести на основі дотеперішньої ординації.

З черги пос. Попель (НПР) заявляється проти вводження иншої виборчої ординації перед Бугом, а иншої за Бугом. Пос. Дубанович (ХН) каже, що правиця не має тенденції побороювати урядових проєктів. Потім забрав слово мін. Маковський, заявляючи, що уряд не має наміру обмежувати буджетового права парляменту ані часу нарад парляменту. Дальше міністр вияснює становище уряду в справі залішуючого veta президента.

Пос. Чапінський (ППС) противиться внескові Хацінського, що має за мету вбити посольську нетикальність. Ставить внесення на перехід до дискусії подрібної. По промовах пос. Кроніка (Нім. Союз) і Шрайбера (Жид. Кл.) закінчено передполудневе засідання.

Пополудні голосовано над внесенням пос. Чапінського, яке перепало. Принято проєкт референта як основу до дискусії.

Опісля забрав слово пос. Грінбавм (Ж. Кл.), який сказав, що подібно як на пленумі, всі зміни конституції повинні бути ухвалені й на комісії двома третинами голосів. Голова комісії відповів на це, що на основі інструкцій маршалка вистарчає звичайна більшість.

Після того розвинулася дискусія над 11. ст. конституції. До цієї точки забрав слово пос. Хруцький, який сказав: Ви, панове, хочете зробити чудо, аби з держави, що має 45 проц. непольського населення, створити „паньство народове". Ви маєте дві міри, які все приміняєте. А щодо самого внеску, то його витаємо, бо він поможе і спричинить, що скорше від вас відірвемося.

По промові пос. Кроніка відбулося голосування, в якому принято ст. 11: „Посли до сойму є вибирані на 5 років у загальному, тайному, безпосередньому і рівному голосуванні." Потім принято поправку до ст. 12. конституції, яка підвищує ценз віку для активного права з 21 на 24 роки, для пасивного — з 25 на 30 літ. Потім розвинулася мовга дискусія до 21. ст., яка обмежує посольську недоторканість. Принято 17 гол. проти 13 поправки, що обмежуть свободу ділання послів.

Французькі робітники проти білого терору в Польщі.

Париж, 9. липня 1926.

Вчора відбулося в салі Ваграм віче комуністів, зібране з метою протесту проти білого терору в Польщі. Промовляли відомі посли Барбіс, соц. Жеромський та ин. На вічу принято резолюцію протесту проти поступовання польської влади і вимоги амнестії для політичних вязнів.

8-годинний день праці в Англії

Льондон, 9. липня 1926.

Палата льордів приняла в третім читанні проект закону про 8-годинний день праці в копальнях вугля, після чого закон затвердив король.

Каб нет Бріяна.

Париж, 9. липня 1926.

Кабінет в останній хвилі має запевнених 230 голосів. Доля його залежить від уміркованих круг в.

По широкому світі.

Сполучені Держави мали намір відкликати свого делегата з міжнародньої конференції розброєнь, але задержали його тільки тому, щоби не підривати авторитету Ліги Націй.

Японія запротестувала різко перед С. Р. С. Р. проти організування армії в Монголії при помочі радянських офіцирів, добачуючи в тім затію, звернену проти неї і Китаю.

Угорщина починає сильну пропаганду за бойкотом чеських товарів.

Німеччина протестує через своїх послів у Льондоні та Парижі проти нового англо-італійського порозуміння щодо Абисинії, до якого вона зголошує свої претенсії.

На Кемаля Пашу приготовили нову змову, яку відкрили. Була вона наслідком репресій Кемаля за попередню змову.

На сокільськім злеті у Празі, підчас бенкету, посол Крамарж вийшов демонстраційно з салі на знак протесту проти присутности радянського посла.

У Севастополі збунтувались моряки, домагаючись підвижки платень.

Біржа.

Гроші.

Курси Банку Польського й офіційної варшавської біржі без зміни. Банк платив за америк. долар зол. 9.15, девізи — 9.20, канад. долар — 9.10, англ. фунт — 44.70, швайц. фр. — 178.06, франц. франк — 23.76, австр. шил. 130, чеськ. корона — 27.20, нім. марка — 218.65. Золото: долар — 9, 7, австр. кор. 1.85, нім. марка — 2.18, рубель 4.71. В приватних оборотах за амер. долар платили зол. 9.30.

Збіжжя.

В біржевому обороті ячмінь в ціні по передніх нотованя; в позабіржевих транзакціях — застій. Заінтересування в ячмені і вівсі. Тенденція знижкова. Настрій слабий. Пшениця біла 36.25—37.25, пшениця червона 3..50—40.50, овес 29.75—30.7 .

На наш рахунок.

Львів, 10. липня 1926.

За цілих три роки справа самоврядування не зазнавала в польському соймі ні разу такого живого заінтересування, ні разу не стягнула на себе такої пильної уваги, ні разу не спричинила такої гармонії найвпливовіших польських партій, як на протязі останнього місяця.

На полі самоврядування ділялися безправства і нечувані надужиття, особливо на території Сх. Галичини, але з тим було добре польській реакції. Ніякі протести, ніякі ділові представлення, ніякі меморіяли навіть самого Тимчасового Самоуправного Виділу у Львові в цій справі не могли вивести з рівноваги всевладної та самопевної польської правиці, що виконувала владу та покривала усі надужиття і безправства. На полі самоврядування це було їй на руку. Треба було аж батога, треба було аж проливу крови, треба було заповіди теперішнього уряду про наміченi ним санацію відносин і в ділянці самоврядування, щоби найсильніші польські партії заінтересувалися і самоврядуванням.

Ще перед скликанням сойму заключили вони зі собою в тій справі пакт, поробили собі взаємні уступки і найшли компромісову форму порозуміння. Все йшло на рахунок інтересів національних меншостей. Коли зібрався сойм і коли позасоймовий компроміс дістав змогу реального оформлення в адміністративній комісії, сталася несподіванка. Уряд відкликав свої проекти, що припадали порохом цілих три роки. Польські партії, які пройшли вже огонь компромісових торгів і яким незвичайно залежало на поладнанню цієї справи законодатним шляхом у теперішньому соймі згідно зі своїми побажаннями і користно для себе, зужили всіх засобів для того, щоби проекти добути назад. І дійсно міністр Молодзяновський вернув їх, але не всі, а тільки чотири, залишаючи два в себе. Ці два трактували справу виборчої ординації до самоуправних установ. Але й цю люку бажали польські клюби, що мали перевагу в соймі та комісії, заступити відповідним проектом, внесеним до сойму при допомозі посольського внесення.

Маючи все підготоване поза соймом і поза комісією, польські клюби взялися форсовно до праці та не завагалися нарушити навіть соймовий регулямін. Голова комісії пос. Путек (що належить навіть до лівиці, бо до „Визволеня") скликував засідання комісії в часі, коли радив сойм, а все це на те, щоби на засіданнях абсентувалися національні меншости. І дійсно в їх неприсутности принято багато точок, що вимірені проти найживотніших інтересів національних меншостей. Не помогли протести, не помогли відклики до маршалка сойму в справі нарушення регуляміну.

Все йшло польській більшости як найкраще. Цеж була тільки формальність всі оті читання та голосування над поодинокими точками законопроектів, бо підготова й дискусія та всі поправки готовилися поза соймом і поза комісією. Насто сталося щось таке, чого не сподівався ніхто. Міністр Млодзяновський ... разом остаточно стягнув усі законопроекти. Здавалося, що на тому кінець.

Та польським партіям занадто залежало на тому, щоби для такої важної ділянки життя як самоврядування сконструувати закони по власній рецепті, а тому вони не могли скапітулювати та полишити справу поза своїм впливом. Всі законопроекти зголосили заінтересовані клюби до сойму в формі власних законодатних внесень і повели над ними далі комісійні наради, зігнорувавши факт їх відкликання урядом.

Національні меншости запротестували проти цього і поставили внесення, щоби всі проекти розглядати на ново, але й це нічого не помогло. Не помогло й те, що навіть Тугут запротестував проти такого дивоглядного ставлення справи польськими партіями і покинув остентаційно засідання комісії. Комісія далі працює і далі з поспіхом проводить ухвали, вимірені проти інтересів національних меншостей.

Таких дивоглядів, як цей зі самоврядуванням, не переживав ще навіть польський сойм. Всупереч регуляміновi і всупереч звичайній людській льогіці прямують польські партії до своєї мети та бажають за всяку ціну провести потрібні для них закони і таким чином забезпечити для свого впливу і політики всі самоврядні тіла в державі.

Нечувана дотепер гарячка для самоврядування серед польських соймових клюбів, що мають перевагу у соймі та в комісії, є цілком зрозумілою, коли зважити, що сойм потріває вже недовго, а законопроекти обіймають аж 1000 параграфів, які треба два рази читати на комісії, в соймі, а потім ще й у сенатській комісії та на пленумі сенату, на що мало кілька тижнів, бо на це треба місяців. А вирішити цю справу хочеться їм за всяку ціну, бо ануж її схоче уряд поладнати дорогою декретів і ануж ці декрети не підуть по лінії бажань теперішньої соймової більшости.

Нам невідомі всі точки заключеного польськими партіями компромісу, але те, що вже стало відомим, доказує, що вся горячкова праця заінтересованих польських клюбів над законами про самоврядування йде по лінії нового кривдження українського народу, по лінії нарушування його животних інтересів, по лінії відсуджування його від участи в громадській самоуправі, від участи в порядкуванні громадським майном на власній національній території.

Гарячково ухвалювані в комісії законопроекти взоровані на пруських зразках про самоврядування, що не допускали майже громадської ініціятиви навіть у громадських справах, а зводили самоуправні органи тільки до ролі підпори для державної влади, зокрема для адміністрації. Таке самоврядування — це ніяке самоврядування. Воно накладає на населення великі тягарі, а не дає ніяких прав. На основі теперішніх законопроектів уся громадська ініціятива, уся самоуправа, що була в нас на основі австрійських законів, зведесь ді до лі. Самоврядування зведесь до поширення обсягу ділання адміністрації. Вистане вказати на те, що старости стояли би на чолі повітових виконавчих органів само-

вона впала жертвою помилки: отроєний є лише приятелем її чоловіка, закоханим у ній, а перший чоловік помер справді в полоні. Чи поганий сюжет для фільми?

— Світова хроніка. Директор італійської сейсмографічної станції заповідає, що в найблищих днях 11-го і 13-го Европа південна і східна, а також усе побережжа відчує землетрус. — Еспанський король видав декрет, що щороку день 7-го жовтня буде призначений як „день книжки“ і цього дня всі публичні бібліотеки роздавати-муть між бідаків і дітей деяку скількість книжок безплатно.

— З кіна. У кіні „Марусенька“ йде нова подвійна програма фільми „Дівчина з жидівської дільниці“ у головній ролі зі славною артисткою Віолею Даною і шампанська комедія в 7 діях п. з. „Острів кохання“ з Гунаром Тельнаессом і Каріною Бель у головних ролях.

— На вічу... Так дальше бути не може, коли хочемо бути сильні і певні свого „я“. Змінимося заки ще час і уживаймо пасти до обуви „Елеґант“ О. Левицької і Ски, Львів, Корденького 51. Славно... славно... біс... ще раз... хай живе!.. 1—1

— Д-р Маріян Пляцишин виїхав на відпочинок. Поверне і буде приймати 16. серпня 1926. 50 1—1

З музичного руху.

Написи елевів Вищ. Муз. Інституту ім. Лисенка.

Рік річно уладжувані писи елевів нашого „Музичного Інститута ім. Лисенка“ вже від кількох літ проминають чомусь без відгомону в пресі. А прецінь це справа першорядної ваги для нашої майбутньої музичної культури. Тому треба їй хоч час від часу посвятити трохи уваги. Тим більше, що цього року писи ті заняли аж чотири повні вечорі (три писи елевів Львівського Муз. Інституту і один зложений із елевів філіяльних Муз. Інститутів у Галичині) і викликали живий інтерес і признання всіх учасників, навіть чужинців.

Продукції елевів Музичного Інститута у Львові I—IV року (на першім писі 22/VI.) виказували майже всі без виїмку солідне ведення науки і непересічну музикальну спосібність елевів. Хоча правда, що віщувати уже нині якусь музикальну карієру поодиноким малим викона-цям було би що найменше передчасним і нездоровим експериментом, всеж таки слід зазначити, що такі елеви (III р.), як нпр. Федаківна Д., Біликівна, О. Шлятковська, Б. Перфецький і ин., або (IV р.), як Ґвоздецька К., особливож Пясецька Ол. і ин. заслуговують на те, щоб їх дальше поважно вчити і булаб очевидна шкода, колиб вони у своїй музичній освіті спинились. Те саме можна сказати також про ріжних елевів скрипки на дотичних роках науки. Одначе не можна при тім скривати, що вибір творів не все був рівно щасливий. Коли вже Соната Tartini-я g-moll на III. р. науки здавалася трохи за трудна, то Aria Баха на тімже році мусів являтися для всякого тямущого музика-скрипака чимсь чудним і непедагогічним і таких появ треба би на будуче оминати.

Із елевів V—VI року фортепяну вибиваються — серед инших зовсім поправних — більшим хистом учениці Біленька Н., Говиковичівна А., особливож Герасимовичівна Д. — яка у трудних „Інтермеццах“ і „Capriccio“ Brahms-а виявила вже під оглядом музично-змістовим незвичайну зрілість і тонкість виразу, яку під цю пору у нас рідко коли можна заобсервувати.

Із инших інструментів ми бачили (на IV. степені науки) дві поправні продукції челя, одну продукцію флєту і сонату Бетовена на ріжок при фортепяні. Крім цього був також один класичний ансамбль: квінтет Моцарта (т. зв. Klarinettenquintett) a-dur, відіграний, що правда, трохи нерівними силами, з деякими недостачами в партії кларнета. Всеж таки всі такі продукції елевів вказують на змагання управи „Музичного Інститута“ — вдержати в рамцях шкільної науки — плекання оркестральних інструментів і збірного музикування, хоча воно під цю пору у нас приходиться так тяжко.

Особливо гарно запрезентувалися цього року кватітативно і квалітативно вищі роки фортепяну. Майже всім елевам дотичних років (Д. Гординська, Р. Савицький, І. Любчаківна, О. Левицька) можна би віщувати більшу або меншу піяністичну карієру, з застереженням, що не станутьв половині важкої дороги, яку сьогодні мусить перебути всякий сяк-так реномований піяніст. До того ще не можна скривати правди, що декотрим із згаданих адептів фортепяну недостає ще деяких вищих технічних засобів і тонкостей нпр. еластичности і нюансів удару, динамічних і педалових ефектів і ин.

Вищі роки скрипки цього року вийшли трохи запустілі. З нових на VI. році бачили ми одного доволі гарного елева чужинця (Бльох И. у концерті Бруха g-moll), а на VII. році явився теж одинокий талановитий елев Заньо М. у „Крейцерівській сонаті“, мимоходом кажучи, змістово трохи ще блідий.

Перший раз цього року уладжений окремий пис елевів філіяльних Інститутів (Стрия, Дрогобича, Перемишля і Станиславова) показався вельми щасливим помислом, який виявив у Львові нову свіжу течію живучих сил, що дотепер дрімали на провінції. Філіяльні елеви збудили у Львові інтерес і вийшли із трудної конкуренції обороною рукою, навіть декуди побідоносно.

З дуже малими виїмками всі продукції фортепяну (переважно із IV—V. року) держалися на висоті навіть в порівнанні зі Львовом; на VII. році явилося навіть уже й „концертова“ продукція — Балада H-moll Ліста — у виконанні дуже талановитої учениці М. Стронської, для якої вже крайня пора пошукати піяністичної освіти на ширшій арені, ніж у Дрогобичі. Щодо точок скрипки, то вони всі були бездоганні, навіть подекуди зразкові, та виявили деяких виїмково одарених елевів, (пр. Мирович зі Станиславова, особливож Хидяківна з Перемишля), на яких слід би звернути особливу увагу.

Дивним мусів видатись факт, що серед таких обильних інструментальних продукцій — серед нашої „співолюбивої“ нації найшлося цього року всього три продукції сольоспіву (двох львівських елевів, одна зі Станиславова. В першу чергу звернув увагу дужий і обємистий bas-o profondo п. Косоноцького (тепер ученика проф. Чички), який в останньому році зробив видимий і значний поступ в емісії, волюмені, як і в техніці голосу. Гарний матеріял і деяке ошліфування виявила п. А. Кузьміівна у скромних симпатичних піснях Лопатинського; також п. Островерха із Станиславова як ліричний тенор представився симпатичним і інтеліґентним співаком, хоча якоїсь „школи“ (у технічнім розумінні) у його ще не слідно багато. Зогляду на те, що тенорів у нас тепер на лік найти трудно, треба би на цього співака у нас звернути увагу та допомогти йому до вищої освіти.

Цьогорічні писи свідчать про постійний поступ і зріст Музичного Інституту та про постійне поширювання його агенд не тільки у Львові, але в цілім краю, не зважаючи на важкі невідрадні матеріяльні і моральні умови нашого життя, які стають на дорозі розвою та плекання коштовної музичної культури. Але наша суспільність у Львові і в краю, повинна зрозуміти, що музика для музикально одареної нації, повинна і мусить бути не „люксусом“ а хлібом насущним, елементом конечним для культурного розвою і всіма способами віддержати змагання Музичного Тов-а в кожнім напрямі. Зокрема повинні зрозуміти це усі наші більші міста в Галичині, та засновувати філії Муз. Інститута у себе. Бо в цьому напрямку є ще у нас такі аномалії, як славне наше місто Коломия, яке — не зважаючи на спиятливі умовини, не спромоглося у себе заснувати ні філії Муз. Тов-а Лисенка, ні якоїнебудь музичної школи, та вдоволяється закамарковим музикуванням. **Ч. Е.**

Зі спорту.

Наша праця в червні.

Легка атлетика.

На святі С.-Б. в честь І. Франка відбувся біг навпростець л.-а. секції спорт. т-ва „Україна“. Траса виносила 2000 m. Перше місце добув Климко в часі 7 м. 25 сек. Окрім того відбулись мети: ратищем, диском і кулею. Перше місце в меті ратищем осягнув Кордуба 41 m, диском 32 m і кулею 11·60 m Козяк.

Також і на луговім святі (13. червня) брала участь л.-а. секції „України“. Через зливний дощ попереднього дня не відбулись біги: 400 m з плітками і штафета 4 ×100 m. Виконано лише мет ратищем, диском і кулею.

Дня 21. червня відбулися в Перемишлі л.-а. змагання Львів—Перемишль. У змаганнях усі перші місця здобула л.-а. секція „України“, якої члени, не зважаючи на недостачу тренера, зуміли пильною працею дійти до гарних вислідів. У програму змагань входили ось такі точки: Біг 100 m: Дахнівський („Україна“, 12·3), Кордуба („Україна“, 12·3), Романець („Беркут“, 12·8). 1500 m: Климко („У.“ 4:55·1), за ним 8 m Кордуба „У.“ і 12 m. Білик („У.“) Мет кулею: Козяк („У.“, 11·88 m). Цей осяг значно ліпший від нашого передвоєнного, а саме Р. Купчинського (9 m 98 цм.) Беґей („У“, 9.98·5 m), Захарко („Б“, 8.89·5 m). Мет диском: Козяк („У“, 29·93 m), Ганчук („Б“, 27.35 m), Романець („Б“, 23.55 m). Мет ратищем: Кордуба („У“, 39.45 m), Процишин („У“, 32.49 m). Скок в далечінь Дахнівський (У 5·49 m, Алексевич (Б) 5.25 m, Процишин (У) 5,10 m.

Оригінальний спосіб мету диском має тов. Козяк. Згинаючись сильно, замахує двічі рукою так, що диск держить правою рукою спід споду в переді, потім зовсім поволі робить зі себе шрубу, звертаючися задом до напряму мету, ноги зігнані в колінах, туловище в бедрах. Потім раптом розкручується і викидає диск. Його осяг (32 м.) є на 20 цм. ліпший від передвоєнного Р. Купчинського.

Копаний мяч.

4. червня	Україна II. — Ніґґаян	4:3	(3:1)
5. черв.	Русалка — Amatorzy	0:6	(0:1)
7. черв.	Україна II. — Русалка	4:2	(2:1)
9. черв.	Україна I. — Amatorzy	4:3	(3:2)
19. черв.	Русалка I. — Amatorzy	1:1	(0:0)
19. черв.	Україна II.—С. С. С. IV*)	3:1	(1:0)

*) Спортова Секція Сокола IV. на Личакові.

20. черв. Україна III—Sparta II. 0:11 (0:5)
21. черв. Україна I.—Беркут в Перемишлі 1:0 (0:0)
26. черв. Україна I.—Спортова Секція Української Акад. Громади в Кракові 4:0 (1:0)
27. черв. Україна II.—С. С. С. IV. 3:2 (1:0)
27. черв. Україна I. — С. С. У. Г. Краків 3:1 (2:1)

Спортове товариство „Україна“ поступає чимраз більше вперед. Праця зосереджується головно в двох секціях: легко-атлетичній і копаного мяча. Члени ситківкової секції майже всі записалися до Львівського Клюбу Ситківкарів. Узимі працює ще секція шахова, тяжкої атлетики й боксу. Найбільше членів і прихильників має секція копаного мяча, зібраних у чотирьох дружинах. Недостача матеріяльних засобів стоїть на перешкоді ще кращому розвиткові т-ва. Як відомо, цілий червень 1926 стояв під знаком св. Мокрини. Майже всі стрічі відбулися при непевній погоді, а деякі й у зливний дощ, як пр. мечі з краківською дружиною. З тих причин каса слабо дописувала. Всетаки форма гри першої дружини, скріпленої новими грачами, стоїть на високім рівні. Таксамо товариські взаємини членів є сердечні, а дисципліна спортова ні разу не була захитана. З уваги на те видів т-ва має право надіятися, що ювилейні дні з нагоди 15-ліття праці „України“ в середині (11. і 12.) вересня стягнуть на площу С.-Батька маси української публики. Виступлять тоді до бою що найбільші матадори українського фотбалю „Беркут“, „Скала“ й „Україна“. Вислід тих змагань залежатиме не тільки від складу дружини і її боєвого напору, але й від вакаційного тренінґу. Точна програма ювилейних змагань буде своєчасно оголошена. Плянується видати збільшене ювилейне число „Спорту“, де буде м. ин. короткий нарис 15-літньої праці найстаршого українського спортового товариства.

Кошиковий мяч.

Ця нова ділянка спорту знайшла любителів серед нашого молодого жіноцтва. Як мені відомо, перший зачав вправляти кошиківку за ініціятивою п. Навроцької Спортовий Кружок Українських Дівчат (С. К. У. Д.) у Львові. Під умілим проводом вище згаданої, як також п. Волинця осягнув С. К. У. Д. дуже гарний рівень. Шалена комбінація, зручність та бистра орієнтація — це головні прикмети дружини С. К. У. Д. Через те назвища найкраще граючих членниць, як п-и Левкович, Пригоди, Дмитрів та п-и Доманик є загально відомі серед наших спортових кругів. На жаль, дотепер через недостачу фондів не могли усі кружки розіграти поміж собою змагань. Станеться це аж у вересні на II. жіночих змаганнях. Поки що 3. VI. гостив С. К. У. Д. (Львів) в Перемишлі, де розіграв змагання із „Спартанкою“, спортовим гуртком жіночої гімн., виграючи 5:4 (1:3). Дня 17.VI. відбулися змагання між С. К. У. Д. і „Чорноморкою“, спорт. кружком гімн. СС Василіянок, із вислідом 15:0 (6:0) для С. К. У. Д. С. К. У. Д. II. — „Чорноморка“ II. 6:2 (3:2). Отже до тепер провадить С. К. У. Д. і є надія, що не так легко і не кому будь дасться зіпхнути його зі свого передового становища.

О. В. і Т. Ф.

Нові книжки й видання.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, орган краєвого т-ва „Сільський Господар“, ч. 7 з 1. липня містить: Життєві потреби українського села і кооперація. Зцілювання ґрунтів (комасація). Час взятися до поправи пасовиськ. Як я уладив своє господарство, щоби мати як найбільший з нього доходи? Чому треба спішити з підкладом стерні? Як іде в Польщі горільняний промисл? Полеві межі. Велика служба бжоли в господарстві. Досліди з барабольними цвітами. Годівля дробу. Питний мід. Живва. Щоби пліт був тривалий. З молочарського Союзу. Українська господарська академія в чехословацькій республиці. Вісти з Великої України. Вісти з „Сільського Господаря“. Господарські ради. Податковий порадник. Всячина. Комунікат „Сільського Господаря“ про приділ денатурового цукру для потреб бжільництва.

Під кличем „Геть румунізацію українських шкіл, хай живе боротьба грудящих мас за школу в рідній мові" — українська соціялдемократична партія скликає в Чернівцях масове протестаційне віче.

Суд над українськими селянами. При кінці червня судив черновецький военний суд пятьнацять буковинських селян і одного інтеліґента за державну зраду. А тому, що прокураторові не вдалося склеїти акту обвинувачення, суд засудив тільки двох селян і то на 1 і 1 з половиною року тюрми. Решту селян увільнено. На суді виявилися методи, що ними сиґуранца фабрикує політичні процеси проти зовсім невинних людей. Весною 1924 р. появився в селах Оршівці, Неполоківці й ін. провокатор, що, використовуючи ворожий настрій селян проти румунської влади, пропонував їм творити протидержавні організації. Селяне йому не довіряли, а він все таки писав імена і назвиська людей, що з ними стрічався, а опісля дав той список поліції, яка всіх арештувала і тримала в тюрмі кільканацять місяців. „Боротьба" пише з того приводу таке: „Їх судили виключно для того, щоб хоч дещо оправдати перед світом і масами у власній державі ті насильства і злочини, що їх жертвою є працюючі маси Румунії, а головно українські селяне й робітники".

Бють шкільних дітей. Буковинська соціял-демократична газета „Форвертс" містить лист одного селянина, в якому описується, як румунські жандарми насаджують культуру в українськім селі. Жандарми і сиґуранца мають слідити за тим, щоб діти точно ходили до школи. Тому, що школа зрумунізована, селяне не хочуть посилати дітей до чужої школи. На тому тлі приходить до конфлікту, що глибоко врізується селянинові в память. Згаданий селянин пише у свойому листі, як жандарми накидаються на дітей, що не ходять до школи, з криком „більшовик", бють їх, а опісля силою несуть їх на руках до школи. Дитині автора листу жандарм викрутив руку і прийшлося завезти її до шпиталю.

Орґанізаційний рух.

Довірочна нарада У. Н. Д. О. в Бродах.

Броди, 6. липня 1926.

Щоби поглибити й поширити орґанізаційну роботу Обєднання в брідськім повіті, скликав Повітовий Народній Комітет 6. ц. м. довірочну нараду. Взяло в ній участь около 40 делегатів з місць. Проводив о. В. Павула зі Смільна. Секретарював п. Яр. Чума з Берлина. Реферат про сучасне положення і завдання Обєднання виголосив делегат Центрального Комітету п. М. Струтинський. В дискусії забирали голос: д-р Радкевич з Язлівчика, Ол. Вислоцький з Гаїв Дитковецьких, В. Рудницький, П. Кісь з Клекотова, Федько Хомич з Суховолі і референт зі Львова. В дискусії основно обговорено положення в повіті і відношення до партій: Соціялістичного Обєднання „Селянський Союз" і новітніх москвофілів з „Волі Народа". Бесідники-селяне з обуренням пятнували розкладову роботу агітаторів „Селянського Союза" — Качора і Назаревича. Опісля відбулися перевибори голови і двох членів Повітового Народнього Комітету, бо дотеперішній голова (п. В. Рудницький) з незалежних від нього причин мусів уступити, а два члени Повітового Народнього Комітету виїхали.

Головою Повітового Народнього Комітету вибрано одноголосно господаря з Гаїв Дитковецьких п. Ол. Вислоцького. Новий склад Повітового Народнього Комітету ось який: Демид Филип з Тетильковець, Петро Кісь з Клекотова, Маланець Василь з Конюшкова, Федько Хомич з Суховолі, Федько Іськів з Болдурів, Михайло Шаповал з Накваші, Кочержук Роман з Черниці, Філюк Іван (всі селяне), о. Ваврик з Підкаменя, о. Василь Павула зі Смільна, Володимир Чубатий (заступник голови), Ярослав Чума з Берлина (секретар), д-р Теодор Жовнірчук.

Після закриття нарад відбулося під проводом нового голови засідання Повітового Народнього Комітету, в якому взяв участь і делеґат Центрального Комітету. На цьому засіданні передискутовано найближчі завдання повітової управи Обєднання і намічено плян праці в повіті. Нема сумніву, що цей плян буде виконаний: до Повітового Народнього Комітету ввійшли найактивніші і найсвідоміші діячі-селяне з Брідщини. — **О.**

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число „Діла" сконфісковано знов у 6 місцях. Вичеркнено 5 місць зі статті п. з. „Згідно з конкордатом" і одно місце зі статті п. з. „Гімназійні дивогляди". Це 65-а чергова конфіската „Діла" в цьому році.

— **Особисті вісти.** Дня 8. липня ц. р. відбулася у львівському університеті промоція на докторів права пп.: Камаринського Романа, Крушельницького Святослава, Мироновича Павла, Савицького Гриця, Серафима Андрія, Скульського Осипа.

— **Щіплення проти шкарлятини.** Міські лікарі кожної дільниці приймають щодня від 2—3-ої год. попол. діти до щіплення. Кошта не є вищі як 1 з. 50 с. Слід щіпити всі діти, де в хаті появилась шкарлятина.

— **Рідна метеорольоґія.** Метеорольоґія не є донині точною наукою. Передбачування погоди обмежується на такий малий простір і на такий короткий час, що обсерваторії, які висилають у світ свої бюлетини, звичайно спізнюються або попросту помиляються. Тому не диво, що коли приходить такий химерний рік як цей, метеорольоґи є зовсім збентежені, а деякі люде, зневірені в їх наукове приладдя, шукають самі орієнтаційних знаків на небі і вірять, що вміють читати з них. Один наш земляк А. Мусянович, з Варваринець, почта Струсів біля Тернополя, впевняє, що найшов методу передбачування погоди і видав навіть карту проґноз від липня аж до кінця жовтня на просторі від Кракова до Київа. У листі до редакції каже нам, що від 22-го м. м. до 7-го ц. м., на 16 днів, лише раз помилився. З огляду на те, що такі передбачення може кожний перевірити, подаємо для цікавости читачів проґнозу на найблищий тиждень на відповідальність нашого метеорольоґа і на риск тих, які, повіривши, будуть розчаровані: 10-ого хмарно, може й дощ; 11-го хмарно, може й дощ; 12-го слота; 13-го хмарно, може й дощ; 14-го хмарно, може й дощ; 15-го слота; 16-го випогоджується; 17-го неозначено, здебільша дощ.

— **Злочинний лікар.** Село Озеряни, біля Чорткова, стало місцем небуденної траґедії, яку подрібно розбиратиме суд в осени. Голі факти подавали ми яких два тижні тому: місцевого лікаря д-ра Марґуліеса застрілила жінка скінченого студента медицини Гаєвського, явившись до нього разом з мужем. Арештоване подружжа відмовляло спочатку зізнань. Причиною мовчанки було надто дразливе тло конфлікту. Гаєвські, молоде подружжя, сподівались збільшення родини, але не мали засобів до життя; він сам, студент медицини, мусів щойно виїхати на чужину кінчити студії. Жінка за його згодою звернулась до д-ра Марґуліеса, щоби цей ужив дискретних заходів у її поважнім стані. Марґуліес, покористувавшись інтимною ситуацією Гаєвської, зґвалтував її. Коли муж вернувся з чужини, вона у приступі щирости призналась до вчинку лікаря. Хотіла свою шиpiсть відкликати і звернулась до Марґуліеса з проханням, щоби він сам заперечив цьому але Марґуліес обурений її „недискретністю", викинув її за двері. Коли обоє Гаєвські явились у нього в кабінеті, він почав їх лаяти, а навіть кинувся на Гаєвського. Тоді Гаєвська, вихопивши від мужа револьвер, у найвищім подразненні стрілила до Марґуліеса і вбила його. Гаєвські самі дали себе арештувати. Одночасно 11 жінок з Озерян і околиці зголосилось до суду на свідків, що Марґуліес покористувався їх безсилістю пацієнток у такий самий злочинний спосіб.

— **„Ой, не ходи Грицю" по румунськи.** У румунськім деннику „Diminеаţа" з дня 6. ц. м. N. 7041. находимо таку новинку: „Група артистів державного театру в Чернівцях відіграла гарну музичну драму в 5 актах „Ой, не ходи, Грицю..." Старицького. Українська література занадто мало знана в нас. Навіть не знаємо, які скарби мистецтва находяться у народів, які живуть в нашім найблищім сусідстві. „Ой не ходи, Грицю..." Це одна з найкращих драм українського театру. Тема з селянського життя, надзвичайно цікава, акція ведена майстерно, а головне те, що в ній прекрасно змальовується звичаї українського селянина, його гарне, патріярхальне життя. Ще довгий час по виставі виринають перед глядачем прегарні образи, чудово виведені типи українського селянина та уривки гармонійних українських пісень. По великім Гоголі в ґеніяльнім його романі „Тарас Бульба" не знаємо, чи хто краще охарактеризував життя українського селянина, як драматурґ Старицький. Переклад п. І. Зимбінського схоронив первісні прикмети песи. Гра була знаменита і принесла повний успіх для артистів. Співучасть тов-а „Мішанський Хор", чудовий балет і багаті костюми причинились до бездоганного виведення песи."

— **З честю щораз гірше.** Наука поєдинків між чільними представниками польської республики не пішла в ліс. В одній каварні в Закопанім официр ударив у лице студента. Цей відповів тим-же. Полетіли пляшки. Військові та цивильні поділились на два табори: полетіли крісла та столи. Щойно чисельна поліція мусіла завести 30 осіб перед мировий суд чести до... комісаріяту.

— **Темна хроніка.** Поліція зловила якогось дезертира з Сандоміра, Михайла Гиндеци, що ходив по Львові переодягнений за офіцира. Коли його жандарм віз до Перемишля, він вискочив з поїзду і щез. — Злодії починають проявляти вакаційною порою енерґійну діяльність: професорові техніки Фідлерові забрали вбрання на 250 зол., а директорові тартаків при вул. Шептицьких 45. цілу колекцію футер. І нехай хто скаже, що злодії є легкодушні і не думають заздалегідь про те, що буде — невдячну зиму!

— **Післявоєнні траґедії.** Недавно трапилась у Львові зворушаюча, тиха родинна трагедія, якої початок звязаний ще з вибухом світової війни. 24-літний син дідича Готесдінер пішов на війну і залишив молоду жінку з немовлятем. Жінка літами не мала звістки. Чоловік попав у полон, у Ташкент, де в бараках переходив з тисячами инших холеру. Приятелі, що знали про це, потвердили вернувшись його смерть перед жінкою. Жінка вийшла вдруге замуж. Готесдінер вернувся по літах до краю недужим і калікою. Дізнався про подружжя жінки і не хотів розвіяти її пересвідчення про свою смерть. Але тужив за дитиною і часто заходив у дім, де жила жінка, яка, зустрічаючи його на сходах, не пізнавала його. Після довгих місяців такого потайного життя не видержав і, розкривши знайомим свою тайну, отруївся. Жінка, дізнавшись правди — пережила сильні докори совісти, що вийшла вдруге замуж. Але її другий чоловік потішає її тим, що

врядування, а війти на селі були би не громадськими, а урядовими функціонарями, відповідальними за все перед адміністрацією, а не перед громадською радою. Та до всіх тих справ прийдемо слідуючим разом.

„Реформатори".

За „нову" виборчу ординацію.

I.

„Реформаторський" розгін уряду проф. Бартля штовхнув теж польські соймові групи на шлях „реформи". Навіть принагідний обсерватор польського державного життя мусить замітити, що здебільшого здескредитовані польські партії, не знаючи; що і як робити? — слухняно виповнюють вимоги абсолютистичного уряду. В одному тільки проявляється їх журба, їх хоробливна метушливість, їх „діяльність"; в одному тільки важаться вони частинно показувати зуби диктаторському урядові і провокувати величезну більшість громадян сучасної польської держави: в справі зміни конституції. Та наскільки в першому питанні можна добачити багато етичних точок між скомпромітованими польськими партіями й теперішнім урядом, то в другому питанні шляхи „законодавців" і „виконавців" розходяться. Уряд не спішиться з реформою виборчої ординації до законодатних установ, лишаючи ініціятиву соймові. Тактика уряду — треба це йому признати — незвичайно зручна. Він знає, що істнуючий сойм є скомпромітований і здискредитований. Знає й те, що до „реформи" виборчої ординації в першу чергу порив тимуться найбільше зненавиджені серед населення партії, змагаючи до обмеження або й повної ліквідації політичних прав громадян. А це ще більше ворожо настроїть населення до сойму, почнуться демонстрації і протести проти затій реакції, а тоді уряд, який для здійснення своєї — покищо неістнуючої — програми потребує спокою, відішле сойм на довший „заслужений" відпочинок і правитиме наскрізь абсолютистично, глузуючи в душі з анемічного, скомпромітованого сойму.

Польські центрово-праві партії далися зловити на цю хитру лапку і — не надумуючись довго — стрімголов кинулися в пропасть „реформ", в надії, що тим бороняться перед неминучою загибілю в будуччині. Тут проявився у них чисто зоольогічний, стихійний інстинкт — самозбереження. І тому не диво, що зі силою стихії зявилися теж проєкти окремих центро-правих партій щодо зміни конституції і виборчої ординації.

Останньою справою в першу чергу зацікавився куркулівсько-доробкевичівський „Пяст", партія, яка майже зі сотні послів у законодатному соймі впала до 70 в теперішньому і до того ще в короткому часі перейшла дві болючі операції: сецесію Домбського зі своїми прихильниками, а опісля сецесію Бриля і тов. І ця партія, що не могла ніяк змонтувати себе, бажає при допомозі „нової" виборчої ординації монтувати будучий сойм і польську державу. А говорячи про те монтування, мається на меті одно: за всяку ціну, ріжними способами вдержати себе на поверхні політичного життя.

Основи проєкту „нової" виборчої ординації „Пяста" містяться у 8 точках: 1) Кількість послів не може перевисшати 300 ($^{5}/_{6}$ послів вибирається в округах, а $^{1}/_{6}$ припадає на державну листу), 2) означення числа сенаторів не вище $^{1}/_{4}$ кількости послів, 3) виборчі округи є одномандатові, а тільки в східних і взагалі етнографічно мішаних воєвідствах більшемандатові, 4) міста з населенням понад 15 тисяч творять окремі виборчі округи, 5) загальна кількість мандатів в міських виборчих округів не може у відношенні до населення перевисшувати загальної кількости мандатів з инших округів у відношенні до числа їх населення, 6) в більшемандатових округах допускаються союзи лист кандидатів, 7) голосування відбувається на прізвища індивідуальних кандидатів, а не на листи (списки), означені числом, і 8) кандидати партій, які в попередньому соймі не мали 15 послів, мусять бути піддержані в кожному окрузі письменним зголошенням тисячки виборців або мусять зложити 2 тисячі зол. в золоті „кавції" (!). Підписи тисячки виборців, підтримуючих кандидатуру, мусять бути потверджені судово, нотаріяльно або громадськими урядами. „Кавція" 2 тисячі золотих в золоті припадає скарбові, якщо кандидат не здобуде тисячки голосів.

До цеї, справді по „пястівськи" подуманої „реформи" виборчої ординації, додано ще й мотиви. Мовляв, дотеперішня виборча ординація є небезпекою для краю, демократії і парляментаризму, поширюючи принціп пропорціональности, що знову доводить до надмірного розпорошення сойму на безліч партій і партійок та тим самим не дає змоги створити постійної більшости і трівкого парляментарного уряду.

Окремо займається „реформою" виборчої ординації ще й проєкт ХН. (групи Дубановича). По інтенціям цеї богобойної групи тільки 2/3 послів малаб бути вибрана у загальному голосуванні, але з допущенням плюральности (для старших виборців); 1/3 послів булаб делєгована господарськими і професійними установами. Пропорціональність була би збережена тільки в „національно-мішаних" округах. Посольська невайманість булаб обмежена. Вона не розтягалась би на „ділання проти цілости держави" і на „підбурювання до насильства". Вік виборців був би підвищений до 25 літ, а послів до 30 літ. Сенат, зложений зі сто сенаторів, був би під оглядом своєї діяльности рівноправний зі соймом. Склад сенату подали ми вже в попередній статті.

ЗЛН. і ХД. тепер не виступили з окремими проєктами „реформи" виборчої ординації, вміщуючи загальні свої побажання в тому напрямку в проєктах зміни конституції. І так ЗЛН. бореться за знесення пропорціональности, зберігаючи її в деяких важніших (себ-то „мішаних") округах. Крім того, допускає можливість окремих округів національних або віроісповідних. Вік виборців таксамо встановляє на 25 (до сенату на 30), а послів на 30 (до сенату на 40). Після відбуття нарад Нач. Ради (партійної) ЗЛН. „доповнив" свій проєкт зміни конституції в точках, що торкаються виборчої ординації, все більше наближуючись до християнсько-народових постулятів Дубановича. Кількість послів устійнено на 224, вводячи до сойму вірилістів та загострюючи відповідальність послів й сенаторів.

Христ. демократія в своїому проєкті зміни конституції підвисшує вік виборців на 25, вік послів, а радше кандидатів на 30. Право участи у виборах малиб тільки ті, що постійно живуть в даній громаді minimum 6 місяців. Невайманість послів булаб обмежена тільки до їх діяльности в соймі і то з виключенням маніфестацій.

Інтерпеляції Українського Клюбу.

В останньому часі посли Українського Клюбу внесли цілу низку інтерпеляцій, з тих зазначимо отсі:

Інтерпеляція посла С. Хруцького і тов. до міністра внутрішніх справ у справі потоптання національних і релігійних почувань гром. Вячеслава Чеха старостою радинського повіту, воєв. Люблин. Згаданого громадянина радинський староста Вазовський віддав у руки поліції і погрожував арештувати за те, що він хотів перейти з римо-кат. обряду на унію і домагався вписання в своїй особистій виказці української народности. Діди п. Чеха були уніятами-Українцями і він не хотів нічого, тільки вернути до віри й народности своїх предків. І за те його викинули за двері й ображували донесхочу. Інтерпелянт запитує міністра, як довго ще таким способом будуть у Польщі збільшувати число Поляків і римо-католиків.

Інтерпеляція посла Братуня і тов. до міністра освіти в справі биття учнів управителем школи в Печихвостах, пов. Горохів, Станіславом Блотнїцьким. В інтерпеляції наведено цілу низку фактів побиття дітей селян у Печихвостах. Деякі діти через ті побої хорували, втікали зі школи вікном і т. п.

Внесення пос. Козицького і тов. до уряду в справі забезпечення жертв травневих подій у Варшаві і їх родин. Внескодавці домагаються від уряду виплати відшкодування родинам полеглих, яких є кількасот. Це все важно робітничі й селянські сімї.

Під румунським обухом.

З української Буковини.

За рідну школу. Буковинська УСДП випустила відозву, в якій завзиває українських робітників і селян до боротьби за національну школу. „Вам і вашим дітям — кажеться у відозві — потрібна школа лише у вашій рідній мові, і початкові школи, і середні, і вищі. За школу в рідній мові всі ви повинні боротися. Всі як один повстаньте до боротьби за рідну школу. Хто не хоче погибнути в темноті, хто бажає добитися кращої долі для своїх дітей, той повинен стати в ряди борців за школу в рідній мові!"

Д-Р СТЕПАН БАЛЕЙ.

Фрайд і психоаналіза.

(Докінчення.)

Виперті зі свідомости жадоби та побоювання, звані у Фрайдівській школі, як уже знаємо, комплєксом, вони не стають через це мертвими. Не маючи змоги, в огляду на „цензуру", виступити явно на поверхні душі, вони ховаються під покришку ріжних свідомих проявів душі, які позірно не остають з ними в ніякому звязку. Особливо сон та всілякі нервові недуги зраджують істнування отцих комплєксів, що, користаючи із заворушення психічної рівноваги, підсуваються під поверхню душевного життя під формою усяких „символів". Відкрити комплєкси, що скриваються за цими символами, є завданням психоаналізи. Психоаналізу приміновано зразу головно до снів, та до симптомів істерії, а згодом поширено її обсяг також на умові недуги, налоги, релігійні вірування та на твори мистецтва. Таким чином витворилася окрема галузь науки, що, хоч недовга віком, має за собою вже дуже багату літературу.

Психоаналітики доказують, що сонні привиди, а так само ріжні инші нормальні та анормальні витвори душі мають поза своїм безпосереднім змістом іще друге, глибше значіння, а властиво кілька значінь, і що їх поява обумовлена мотивами, які лежать по-за сферою свідомости переживаючої одиниці. Так першим, безпосереднім товчком сонного привиду є з правила переживання сплячого в дні, який попереджає нічний сон. Одначе аналіза сонної зяви показує, що вона є по своїй суті „адетермінована" цілою низкою инших чинників. Фрайд каже, що сонний привид приносить сплячому завсіди сповнення якогось його бажання. І то не лише у таких прозорих випадках, коли нпр. комусь, хто згубив гроші, сниться, що він їх найшов. Частіше сонна зява на перший погляд не є в звязку з якимись бажаннями сплячого. А саме всілякі „нецензурні" бажання обминають „цензуру", приймаючи змінену постать і вживляються в образи, що мають навні зовсім „невинний" характер. Полові органи та функції скриваються під формою найріжнородніших предметів та явищ, що з половою сферою не мають безпосередно ніякої стичности. Таким чином також і виперті зі свідомости, але не пропавші комплєкси, що витворились іще в дитячих літах, „доходять до слова", і вони є отцим остаточним, найглибшим змістом сонної зяви. Отже бачимо, що на ґрунті теорії Фрайда істнує можність „викладати" сни, вказуючи на комплєкси, що за ними скриваються.

А якуж ціль має психоаналіза? Її ціль двояка: практична і теоретична. Сам Фрайд мав зразу головно першу ціль на оці.

Комплєкси є не лиш джерелом сонних зяв, але можуть вони також (коли якісь причини збільшать енергію їх ділання) дати почин нервовій недузі. Психоаналіза дає лікареві спроможність зрозуміти джерела хороби і тим самим лекше з нею боротися, а й пацієнт сам, зрозумівши ґенезу симптомів, які йому дошкулюють, рівночасно увільняється від них.

Психоаналіза мистецьких творів не може дати — річ ясна — практичної користи. Зате вона, находячи в цих творах вплив особистих комплєксів мистця, дозволяє тісніше звязати нитку, що лучить твір з творцем. Бо ці впливи вона викриває і там, де мистець, по власній інтенції, не хоче розкривати тайн своєї душі, дарма, що вони були чинні в несвідомий для нього спосіб *).

Як усі генії, що не жахаються ніяких наслідків раз занятого становища, має Фрайд і своїх звеличників і завзятих ворогів. Погляди Фрайда зберігають у собі таке велике зерно правди, що найсуворіша критика не може вийти їм на шкоду, а устійнить ще більше те, що є її трівким здобутком для знання про людську душу. І не ті грішать, що, вглибившися без упереджень в нову теорію, показують її лихі сторони, лише ті, що, не зміркувавши добре, в чім діло, намагаються в імя псевдонауки т псевдо-моралі зогидити велику річ

*) Психоаналітичну методу приміновав я до деяких творів Шевченка та Словацького, про що згадав недавно д-р М. Рудницький у фейлетоні „Діла". При цій нагоді д-р Рудницький торкнувся питання, чому моя розвідка про Шевченка надрукована у „Збірнику" природничо-математичної секції, а не секції фільольогічної. Дотично цієї справи я позволю собі подати на цім місці слідуюче пояснення. Я дійсно хотів зразу примістити мою розвідку у збірнику фільольогічної секції (що мені не пощастилось). Одначе це не змінює факту, що на мій погляд моя розвідка могла найти приміщення також і в природничо-математичнім збірнику, як розвідка психольогічна, хоч на літературну тему. А психольогію вільно (хоч це річ спірна) зачислити до природничих наук. Я особисто дуже зобовязаний голові природничої секції др. В. Левицькому не лиш тому, що приняв мою працю до збірника, але й тому, що, коли моя праця по довгих ходах опинилась в його руках негайно передав її до друку.